

Editorial

Întoarcerea din exil!

„Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își întunecă fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat graiesc vouă: și-au luat plata lor. Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție” (Matei 6, 14-21).

Sfânta noastră Biserică a rânduit ca această Duminică așezată la începutul Sfântului și marelui Post al Paștelui să se numească Duminica izgonirii lui Adam din Rai. Iar dacă fiecare dintre noi ne identificăm cu Adam, am putea să o numim Duminica izgonirii noastre din Rai. Omul a fost creat pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu și a fi în comuniune permanentă cu El, fără de care nu poate trăi. Dumnezeu este viața și ruperea de izvorul vieții înseamnă moarte. În Rai omul se afla într-o existență fericită, pierdută prin păcat, astfel că existența sa pământească devine pentru el un exil. Mântuitorul Hristos ne deschide ușa Raiului astfel că oricine vrea să îi urmeze are posibilitatea ca în Biserică să realizeze această călătorie către patria cerească.

În perioada primară a Bisericii cei care se lepădau de credință sau păcătuiau mai grav erau scoși în afara Bisericii, icoana Raiului, unde trebuiau să facă pocăință, să-și plângă păcatele pentru ca la sfârșitul Postului Mare, împreună cu catehumenii, cei care se pregăteau să primească Botezul pentru a deveni creștini, erau reprimiți în Biserică. „Pentru a-L «îmbrăca» pe Hristos, Noul Adam, și a-L urma în moartea și Învierea Sa, trebuie mai întâi să ne identificăm cu întâiul Adam căzut asumând în mod liber la intrarea în Postul Mare situația sa de exilat șezând la porțile raiului: «Vino, ticăloase suflete, de plânge astăzi cele ce s-au făcut cu tine, aducându-ți aminte de goliciunea cea din

Eden, prin care te-ai scos din desfătare și din bucuria cea neîncetată!»” (Ieromonah Makarios Simonopetrul, *Triodul explicat, Mistagogia timpului liturgic*, ediția a III-a, trad. diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2008, p. 310).

Toată existența creată își are originea în dragostea lui Dumnezeu care nu poate fi comparată cu nimic, nici măcar cu dragostea părintească, căci nu este nimeni care să ne iubească precum ne iubește Dumnezeu care ne-a creat, ne ține în existență cu toate darurile Sale, ne-a dat posibilitatea mântuirii prin înomenirea Fiului Său, care a luat asupra Sa păcatele noastre și s-a jertfit pentru noi, iar dacă dragostea este rădăcina a tot binele, atunci una din aspectele

principale ale dragostei este iertarea, dăruită nouă tuturor de Dumnezeu ca posibilitate și pe care noi trebuie să o actualizăm în existența noastră. Iertarea, izvorând din iubire ne face mai asemănători cu Dumnezeu, pentru că a ierta înseamnă a fi ca Dumnezeu, iar aceasta trebuie să o cerem și pentru a o primi, să o dăruim și noi nu numai în mod individual, ci pentru toți, de aceea prin cererea iertării

facem un fel de legământ cu Dumnezeu atunci când spunem: „și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșelilor noștri”, altfel nu vom primi iertarea: „Că de veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre” (Matei 6, 14-15).

Și pentru că Adam în Rai nu a respectat porunca dată de Dumnezeu de a posti, cea de-a doua temă a acestei Evanghelii este Postul, despre care Domnul atrage atenția spunând despre fățarnici nu numai că se prefăceau că postesc, ci ostentativ își smoleau fețele lor ca să se arate oamenilor că postesc.

„Să amintim numai că Adam ducea în Rai o viață îngerească și că era regele creației, singura porunca care i-a fost dată fiind aceea de a-și respecta limitele proprii și de a rămâne în înfrânare, negustând din roadele pomului sădit în mijlocul grădinii. Din pizma șarpelui și slăbiciunea femeii, el a călcat porunca dumnezeiască atât prin mândrie, cât și prin supunerea la plăcere și neînfrânare. Într-adevăr, cum s-a arătat altundeva, căderea poate fi ilustrată și de ruptura

(continuare în pag. 2)

Cuprins

Duminica I din Post	2
Duminica a doua din Post	4
Poezie creștină	5
Poezii de Gabriel Marius Cioroiu	7
Duminica Sf. Cruci	8
Traduceri din Sf. Părinți	9
Duminica a patra din Post	14
Eshatologia universală. Învățăături ale Părintelui ...	15

Întoarcerea din exil!

(urmare din pag. 1)

postului și de lăcomie, fiindcă nebunia minții sau nebunia pânteceleului au în realitate aceeași consecință: idolatria eului și refuzul iubirii de Dumnezeu. Grație Întrupării și Crucii, întoarcerea e de acum înainte posibilă și Raiul a fost virtual deschis din nou pentru fiecare, cu condiția ca acesta să colaboreze de bunăvoie la Economia lui Dumnezeu și la nevoințele ascezei” (Ibidem).

„Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră”.

Desigur că pentru a împlini atât porunca iertării cât și a postului trebuie să avem în vedere și locul unde se află comoara noastră, pentru că tot ceea ce săvârșește omul în viață depinde și motivul sau scopul pentru care face fapta respectivă. După cum cel care face un lucru din iu-

bire săvârșește mai bine decât cel care face același lucru pentru răsplată sau de teama de a nu fi pedepsit tot la fel și ce urmărește o răsplată cerească împlinește tot ceea ce face mult mai bine și cu mai multă responsabilitate decât cel ce o face pentru o răsplată pământească. Și după cum un lucru devine stricăcios dacă este amestecat cu o materie întinată, tot la fel și inima noastră devine întinată când se alipește și consideră de preț cele pământești. Așa cum aurul își pierde valoarea dacă este amestecat cu un alt metal mai slab, tot la fel și mintea devine amestecată și întinată când are în sine dorința după cele pământești, chiar dacă ar fi curate, dar fără să aibă valoarea celor cerești. Astfel că cel care își adună comoara în cer trebuie să nu prețuiască lucrurile pământești.

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu

(predică la Duminica Izgonirii lui Adam din Rai,
a Lăsatului sec de brânză, 2 martie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Duminica I din Post ne arată cât de important este să ne aflăm sub smochinul roditor al Bisericii și credinței noastre ortodoxe

Duminica I din Post ne aduce în fața ochilor sufletești și duhovnicești exemplul de credință a doi sfinți apostoli care L-au urmat pe Mântuitorul Iisus Hristos, simțind fiorul adânc și profund al dumnezeirii Celui care îi face pescari de oameni.

Acești doi sfinți apostoli sunt Filip și Natanael; primul este un pescar necunoscut care își arunca mrejele în lac ca să prindă pești și să-și poată astfel întreține familia. Cel de al doilea este prieten duhovnicesc al primului și cel despre care Domnul Iisus Hristos va spune ulterior: „Iată, israelit în care cu adevărat nu este vicleșug!” (Ioan I, 47). Pentru a

înțelege mai bine contextul, iată textul Sfintei Evanghelii din prima Duminică a Postului Mare: „A doua zi voia să plece în Galileea și a găsit pe Filip. Și a zis Iisus: Urmează-Mi. Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru. Filip a găsit pe Natanael și i-a zis: Am aflat pe Acela despre Care au scris Moise și prorocii, pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret. Și i-a zis Natanael: din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: vino și vezi. Iisus a văzut pe Natanael venind către El și a zis despre el: iată, israelit în care cu adevărat nu este vicleșug. Natanael I-a zis: de unde mă cunoști? A răspuns Iisus și i-a zis: Mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut când erai sub smochin. Răspunsu-l-a Natanael: Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Regele lui Israel. Răspuns-a Iisus și i-a zis: Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decât acestea vei vedea. Și i-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, că de acum veți vedea cerurile deschise și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului” (Ioan I, 43-51).

Filip a fost cucerit imediat de dumnezeiasca față a Domnului care strălucea mai mult decât soarele, s-a bucurat auzind dumnezeieștile Sale cuvinte și învățături, dar el nu a păstrat numai pentru el această bucurie, ci a dorit să o împărtășească și prietenului său, Natanael, căruia îi spune: „Am aflat pe Acela despre Care au scris Moise și proro-

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Mihai Șomănescu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

cii, pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret" (Ioan I, 45). La auzul acestor cuvinte, Natanael este parcă sceptic și întreabă: „Din Nazaret poate fi ceva bun?” (Ioan I, 46), iar Filip îi răspunde simplu dar sugestiv: „Vino și vezi!” (Ioan I, 46). Mântuitorul nostru Iisus Hristos cunoaște inima și gândurile omului, astfel că imediat ce îl vede pe Natanael venind către EL spune: „Iată, israelit în care cu adevărat nu este viclesug” (Ioan I, 47). Natanael îl întreabă: „De unde mă cunoști? A răspuns Iisus și i-a zis: mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut când erai sub smochin” (Ioan I, 48). Copleșit de un asemenea răspuns din partea Celui Care știe toate, Natanael mărturisește cu sinceritate: „Rabi (Învățătorule) Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești regele lui Israel)” (Ioan I, 49). Vedem așadar

că Natanael conștientizează faptul că Cel care se află în fața lui nu este un om oarecare, ci este Fiul lui Dumnezeu Cel Care cunoaște toate detaliile vieții lui. Țara Sfântă, Palestina, până astăzi este plină de smochini. Solul de acolo este ca și al nostru, iar clima temperată. De aceea smochinului îi priște acolo și pentru că are frunza lată pe ramuri, ramurile smochinului se târăsc pe jos. Smochinul este smerit. Nu își înalță ramurile în sus, ci ramurile sale cu frunzele late cad, iar jos – sub smochin – se formează un adăpost, un ascun-

ziș. Acolo s-a dus Natanael. Era un obicei ca cei evlavioși să meargă sub frunzarul smochinului și acolo să-și facă rugăciunea și să citească în liniște Legea lui Dumnezeu. „Te-am văzut sub smochin” (Ioan I, 49). Adică în clipa în care ceilalți aleargă în dreapta și în stânga și pierd prețiosul timp în distracții și în lucruri deșarte, în clipa în care unul fură, în clipa în care unul adună comori, în clipa în care unul se afundă ca porcul în mocirlă, tu, Natanaele, timpul tău nu l-ai irosit în cele deșarte ale lumii, ci te-am văzut sub smochin îngenunchind și rugându-te lui Dumnezeu și citind legea Lui. „Te-am văzut sub smochin”. La acest cuvânt, frații mei trebuie să luăm aminte. Câte ne învață! Acest cuvânt se potrivește și pentru noi. Pentru că și nouă ne va zice Hristos: „Te-am văzut”. Suntem noi sub smochin? Și ce este smochinul?

Iată câteva întrebări la care să meditam:

1. Ne vede Hristos, împlinind sfânta Lui voie? Ne vede Domnul, sculându-ne dis-de-dimineață și primul nostru cuvânt să fie: Dumnezeu, îți mulțumim? Precum păsărelele, care atunci când se trezesc nu aleargă să caute de mâncare, ci cântă matinal, luminând, zic „mulțumesc”. Facem și noi la fel? Ne vede Dumnezeu făcând rugăciunea dimineața, la prânz, la masă că facem rugăciunea, seara că îngenunchem în fața icoanelor și ne facem iarăși rugăciunea?

2. Ne vede că citim legea Lui, că luăm în mâini Evanghelia?

3. Ne vede Hristos că venim la biserică și că adorăm sfânt numele Lui? Ne vede că mergem la spovedanie, că ne spunem păcatele?

4. Ne vede Hristos că ne împărtășim cu Preacuratele Lui Taine?

5. Ne vede Hristos că deschidem portofelul și pe ascuns-pe ascuns ne milostivim de fratele nostru neputincios? Ca și Sfântul Nicolae, care umbla noaptea pe străzi și arunca în casele cele sărace micile economii ca să miluiască fetele sărace. Ne vede Hristos făcându-ne datoria?

Așa să trăim, frații mei. Într-o bună zi Hristos ne va spune fiecăruia: „Te-am văzut sub smochin!”. Smochinul, un pom pe care nimeni nu va putea să-l deșădăcească, nici să-l învingă, este Sfânta noastră

Biserica Ortodoxă. Sub acest pom să trăim cu toții, în pace și bucurie, iubindu-ne unii pe alții, mărturisind pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt, Treimea cea de o ființă și nedespărțită. Întru-aceasta vor cunoaște toți că suntem ucenicii Domnului Iisus Hristos când vom avea dragoste frățească unii față de alții. Pomul amintit este Ortodoxia, după cum spune mitropolitul Augustin al Florinei, ortodoxia în care toți să trăim, zicând ceea ce vom auzi peste puțin timp: „Aceasta este Credința Apostolilor. Aceasta este Credința Părinților. Aceasta este Credința Ortodocșilor! Aceasta este Credința care a întărit lumea” și a mântuit-o. Amin.

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica Ortodoxiei, Chemarea lui Filip și Natanael, 9 martie)

Sursă foto: comorinemuritoare.ro

Duminica a doua din Post, a Sf. Grigorie Palama

Sf. Grigorie Palama a fost Arhiepiscop al Tesaloniceului. S-a născut în Constantinopol. De când era mic, de la 7 ani, a rămas orfan de tată. Datorită mamei sale a reușit să-și finalizeze studiile. A decis să devină călugăr la 20 de ani. Și mama sa s-a călugărit. La fel au procedat și frații săi. Sf. Grigorie a mers la Muntele Athos. A fost sub ascultarea cuviosului Nicodim (sărbătorit pe 11 iulie) la Mănăstirea Vatoped. I s-a arătat în vis Sf. Ioan Evanghelistul. Acesta i-a promis că îl va proteja.

După moartea lui Nicodim, a fost 8 ani sub ascultarea părintelui Nichifor. A fost și în Lavra cea mare a Sf. Atanasie Athonitul. A fost cântăreț al bisericii. A stat în pustie. S-a întâlnit cu Varlaam de Calabria, călugăr dominican, prin 1330. Acesta învăța că strălucirea dumnezeiască ar fi creată. El considera că rugăciunea minții era o erezie. Sf. Grigorie l-a combătut. La fel învățau și Ațuindiu și Polichindin. A devenit

arhiereu. Sf. Ioan Gură de Aur i s-a arătat într-o viziune înainte de moartea sa. Acesta i-a adresat cuvintele: „Spre înălțimi”. A adormit în Domnul în anul 1362. Avea 63 de ani atunci. A fost canonizat în 1368. A fost numit un „al doilea Atanasie” (cel Mare). Sf. Grigorie mai e prăznuit și pe data de 14 noiembrie. Cinci zile pe săptămână, era în rugăciune și liniște.

Sâmbăta și duminica săvârșea slujbe și predica. A fost profesor al isihasmului. A scris „Triade în apărarea sfinților isihasți”, în 1338. Această e pe scurt viața Sf. Grigorie. Am văzut cum în ciuda unei copilării dificile, a fost un mare sfânt. Încă de tânăr, a renunțat la viața lumească trecătoare și și-a dedicat întreaga viață lui Dumnezeu. Simplă nu e viața călugărească. Totuși, acesta a deprins rugăciunea minții. Aceasta e „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă, pe mine păcătosul (sau păcătoasa)”. Primul stadiu al rugăciunii e acela în care ne rugăm doar cu buzele. Apoi, urmează faze-

le mai dificile de atins: rugăciunea cu mintea și cu inima. Am văzut că atunci când suntem la biserică, ne vine greu să fim atenți la slujbă. Chiar atunci ne amintim de toate. Deși, la heruvic, cântăm „Toată grija cea lumească, acum s-o lepădăm”, totuși, tocmai atunci aceasta pare să devină mai puternică. Sau când citim un acatist, rămânem de multe ori la nivel doar de lectură. Mai ales după ce ne obișnuim cu

acel acatist, se întâmplă să citim mecanic ce scrie acolo. De aceea, cea mai la îndemână rugăciune pentru fiecare dintre noi e cea scurtă. Un scurt „Doamne, iartă-mă” e util. Sau cuvintele pe care le rostim foarte des la Sf. Liturghie „Doamne miluiește” le avem la îndemână. Sf. Pavel ne îndeamnă să ne rugăm neîncetat. La prima vedere, ni se pare imposibil să facem așa ceva. Încă, dacă facem o analiză, ne găsim timp pentru orice, dar, nu și pentru rugăciune. Avem timp să stăm pe inter-

net. Dar ni se pare greu să spunem câteva rugăciuni. Să vedem un meci de fotbal nu ni se pare obositor. Dar ne vine greu să venim de la începutul Sf. Liturghii. În viață, e vorba și de priorități. E normal să avem nevoie de odihnă. E firesc să ne mai și relaxăm. Dar de la aspecte obișnuite să transformăm totul doar într-o atenție pentru viața aceasta nu e de bine. Și până la urmă, e vorba de mântuirea sufletului. Știm că suntem nemuritori. Dar, suntem interesați doar de ceea ce ni se întâmplă în viața aceasta. Oricât de grăbiți am fi să mergem la serviciu, sigur ne vom găsi câteva secunde pentru a spune un „Doamne, ajută-mă”. Seara, oricât de obosiți am fi după o zi de muncă, măcar să-l mulțumim lui Dumnezeu pentru ziua care a trecut, trebuie să ne găsim timp. Oricât de foame ne-ar fi, nu ne ia mult să ne rugăm înainte de a mânca. Înainte de Sf. Grigorie, ne-au învățat cum să ne rugăm: Evagrie Ponticul, Sf. Macarie Egipteanul (cinstit pe 19 ianuarie), Sf. Simeon Noul Teolog

(prăznuit pe 12 martie). Sf. Ioan Gură de Aur în cuvântarea sa cu ocazia acestei duminici, ne îndeamnă ca în locul cuvintelor inutile, să ne rugăm. În Filocalia, Sf. Grigorie spune că „harul îndumnezeirii e mai presus de fire, de virtute și de cunoștință”. Multe dintre scrierile sale au fost traduse din lb. greacă în română de către Sf. Pr. Dumitru Stăniloae. Sf. Grigorie a făcut chiar și închisoare. Însă, nici măcar acest lucru nu l-a determinat să renunțe la credința sa. Ideile susține de Sf. Grigorie își au temeiul în Sf. Scriptură. La fel, au învățat și alți Sf. Părinți ai Bisericii Ortodoxe. În Triod, avem o caracterizare foarte frumoasă pentru Sf. Grigorie: „era peste măsură de blând și smerit”.

Dacă ne-am da seama cât de folositoare ne e rugăciunea, atunci cu siguranță că ne-am ruga mai des. Avva Iulian a aflat de la Dumnezeu că urma să fie otrăvit. El a făcut de trei ori semnul Sf. Cruci peste paharul cu otrăvă pe care urma să-l bea. Această istorisire e preluată din scrierea Limonariu. Dacă noi, care suntem păcătoși, atunci când ne roagă cineva să-l ajutăm, îl ajutăm, cu atât mai mult, Dumnezeu ne ajută dacă ne rugăm. Așa ne-a învățat Mântuitorul în Predica sa de pe Munte. Însă, El nu ne-a învățat doar în teorie, ci ne-a dat și exemplul practic. El s-a rugat în Grădina Ghetsimani: „Părinte, nu voia Mea, ci voia Ta să se facă!” (Lc. 22, 42). De fapt, tot El, așa ne-a învățat să ne rugăm în rugăciunea „Tatăl nostru”: „Facă-se voia Ta”. Chiar dacă ne dorim binele, nu înseamnă că tot ceea ce vrem, ne e și util pentru mântuire. De aceea,

cel mai simplu ar fi să ne rugăm cum am arătat mai sus. Ne amintim cum în prima duminică din Triod, am avut câte un exemplu de rugăciune din partea vameșului și a fariseului. Când ne rugăm, nu trebuie să ne lăudăm cu faptele noastre. Nu e bine să-i disprețuim pe ceilalți, mai ales când ne rugăm. De fapt, rugăciunea inimii își are originea în rugăciunea vameșului. Argumentul că în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, ni se arată că Dumnezeu nu ne va întreba cât ne-am rugat, ci cât bine am făcut celorlalți. Dar, oare rugăciunea nu e o faptă bună? În mod fizic și material, e imposibil să-l ajutăm pe toți oamenii din lumea aceasta. Încă, oricine, oricât de sărac și neputincios ar fi, poate să se roage pentru binele celorlalți. Evident că rugăciunea nu trebuie să fie una formală. Dacă ne rugăm într-un fel, dar, ne trăim viața într-un alt mod, înseamnă că trebuie să schimbăm ceva la comportamentul nostru. Măcar în această perioadă a Postului Mare, să ne facem mai mult timp să ne rugăm. Însă, după ce se termină postul, nu înseamnă că trebuie să revenim la vechiul obicei de a ne ruga puțin. Nu ne cere nimeni să ne rugăm precum o fac călugării.

Însă, trebuie să ne găsim timp ca să ne rugăm. O zi are 24 de ore. Dacă scădem cele 8 ore de somn plus tot atâtea de muncă, tot ne mai rămân câteva ore. Deci, timp avem. Voință ne mai trebuie. Să încercăm să imităm atât cât putem viața de sfințenie a Sf. Grigorie Palama.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
(reflecție la 16 martie)

Sursă foto: doxologia.ro

Poezie creștină Sfântul Ierarh Grigorie Dialogul (12 martie)

Dintr-un neam de senatori cinstiți,
O familie romană de aristocrați,
Credincioși îmbunătățiți,
Cu bun renume și bogați

S-a născut **Sfântul Grigorie (540)**
Ce și mai mult l-a împodobit,
Prin sfințenia vieții sale,
Și-ntregul neam s-a preamărit.

Având părinți minunați
Cu dragoste de Dumnezeu,
Gordian, în Roma veche, senator,
Până s-a născut fiul său.

Apoi, în slujba Bisericii,
Ca diacon a intrat

Ajutându-i pe săraci,
Iar Silvia, soția, l-a urmat.

Mama, trăind ca o sântă,
Grijă de nevoiași purta
Și cele de trebuință
Permanent le împărțea.

Și surorile tatălui slujeau
Domnului Iisus Hristos,
Fiind ele călugărițe;
Trăind într-un mod pios.

Pe **Colina Caelius din Roma**
Familia, o vilă avea.
În jurul **Romei și-n Sicilia**
Mai multe proprietăți deținea.

Grigorie primește o educație aleasă,
De la cel mai mare învățat
De gramatică, retorică, dialectică,
Căci Grigorie de Tours l-a educat.

A-învățat cu stăruință
Să scrie latina corect,
Istoria, matematica, științele naturii,
Muzica și temeinice noțiuni de drept.

Toată învățătura cărții
Și-a însușit-o serios,
În vremea cât au trăit părinții
Să-i fie-n viață de folos.

După terminarea studiilor (573),
Fiind pregătit și apreciat,

Împăratul Iustin al II-lea
În dregătorii lumești l-a chemat.

Îl pune **prefect al Romei**
La o vârstă timpurie (34 ani),
Cu toate că Sfântul Grigorie
Călugăr își dorea să fie.

Cariera politică
N-a durat așa de mult,
Că după moartea tatălui,
Viața monahală și-a început.

În **Sicilia, șase mănăstiri**
Zidește din temelii,
Înzestrate cu de toate,
Pe ale sale moșii.

Chiar și casa părintească
O transformă-n mănăstire,
Credința să-o întărească
Spre a Domnului slujire.

O închină Sfântului Andrei
Cu acest hram întru cinstire,
Pentru Întâiul Apostol,
Ce ne-a chemat la mântuire.

Mai târziu va purta hramul
Sfântului Grigorie cel Mare,
Mănăstirea de pe Caelio,
Spre-a lui binecuvântare.

Împarte săracilor
O bună parte din avere,
Ca și celor necăjiți,
Să le-aducă mângâiere.

Papa Pelaghie al II-lea,
Atât de mult l-a prețuit
Pentru credința adevărată,
Încât **diacon** l-a **hirotonit**.(579)

Îl trimite la Constantinopol,
Apocrisar sau ambasador
La Curtea imperială,
Fiind de mare ajutor.

A legat prietenii
Cu episcopi de valoare,
Câștigând duhovnicește
Spre-a sufletului înălțare.

Rechemat fiind la Roma, (585)
Își reia cu bucurie
Viața-n mănăstirea sa,
Că stareț avea să fie.

Consilier și arhidiacon
Al Papei, apoi, a fost numit,
Pentru a reuni episcopii din nordul
Italiei cu Roma; și a reușit.

După moartea Papei Pelaghie,
De cler și popor, episcop e numit
Pe scaunul Sfântului Petru din Roma;
Din smerenie, el n-ar fi voit. (3 sept.590)

În anul 591, ca să înceteze
Puternica epidemie
De ciumă, invită populația
La pocăință, printr-o ceremonie.

Ajunși la mormântul Împăratului Adrian,
Fiind o rugăciune curată,
A apărut Arhanghelul Mihail, cu sabia,
Semn că ruga a fost ascultată.

Încrederea în rugăciune,
Smerenia și umilința,
Milostivirea adevărată,
I-au marcat toată ființa.

În toate epistolele se socotea
„**Sluga slugilor lui Dumnezeu**”,
Că pe cei nevoiași îi iubea,
Sprijinindu-i pe toți la greu.

A zidit atâtea case...
Pentru străini și săraci,
În **Ierusalim, Roma, Sinai**,
Ca pentru prieteni dragi.

Din dragoste pentru semeni,
Aduna la el acasă
Pe cei mai săraci din Roma
Și îi așeza la masă.

Căci îi avea scriși pe nume
Pe cei mai năpăstuiți
Și el singur le slujea
Tuturor celor poftiți.

Văzând negoțul cu sclavi britani,
I-a eliberat din robie,
I-a botezat și a trimis cete acasă,
Propovăduitori să fie.

Și i-a adus pe britani
La credința adevărată,
Căci fuseseră păgâni
De la-nceput, din tată-n tată.

Tradiția spune, că Sfântul Grigorie,
Prin rugăciuni stăruitoare,

I-a adus împăratului Traian,
Cel ce fusese păgân, iertare.

„**Liturghia darurilor**
Înainte sfințite”,
Tot de **Sfântul Grigorie**
Se spune c-a fost întocmită.

Cu o minte luminată
Și-o strălucită cultură,
Ne-a lăsat scrieri alese,
Tezaur de învățătură:

„**Tălmăcire la Cartea lui Iov**”,
O bogată „**culegere de scrisori**”,
„**Tălmăciri la Cartea lui Ieremie**”
Pentru Biserică, adevărate valori.

Cartea ce l-a definit
În toată creștinătatea:
„**Fapte din viața sfinților**” sau
„**Dialogul**”, i-a adus celebritatea.

A primit chiar numele
De la minunata carte :
Sfântul „Grigorie Dialogul”,
Rămas pentru eternitate.

Ca doctor al Bisericii,
A păstorit-o armonios;
A plecat curat la Ceruri, (**12 mart.604**)
Că l-a slujit Domnului Hristos.

Dumitra Groza

(12 martie 2018)

Sursă foto: doxologia.ro

Buna Vestire (Blagoveștenie) (25 martie)

Dumitra Groza (25 martie 2008)

Cu nouă luni înainte de Nașterea minunată,
Arhanghelul Gavriil a venit la Fecioara cea curată
În Cetatea Nazaret, la al șaselea ceas, într-o vineri:

- „**Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine!**”

Cereasca salutare, mai mult a nedumerit-o;

Arhanghelul a înțeles și-apoi a liniștit-o:

- Nu te teme, Marie, că ai aflat har la Dumnezeu,

Vei lua în pântece și vei naște pe Iisus, Fiul Său.

- „Cum va fi mie aceasta, că eu nu știu de bărbat?”

- „**Duhul Sfânt te va umbri**”, Îngerul a adăugat.

Arhanghelul a precizat, că Maria va fi tot în curăție
Și va naște peste fire, rămânând în feciorie.

- „Iată, roaba Domnului, **Fie** mie după cuvântul tău”;
Smerindu-se Fecioara, a primit pe Fiul lui Dumnezeu.
Și astfel, acceptând Maria, Pruncul Sfânt S-a zămislit.
Coborând El, Pământul cu Cerul s-a unit.

Fiul lui Dumnezeu, Fiul Omului Se face,
Ca prin jertfa Lui, pe om cu Dumnezeu să-mpace.
„Și Cuvântul, trup S-a făcut și S-a sălășluit între noi”,
Pentru că ne-a iubit și S-a jertfit pentru făptura mâinilor Lui !

Poezii de

Gabriel Marius Cioroiu

Din pustia inimii

Doamne, Tu când m-ai zidit
Din țărână și lumină
Duh de viață ai plămădit
Cu iubirea Ta divină!

Flori de mir și untdelemn
Peste ochi și frunte curg
Taine-adânci cu-al crucii semn
Deschid cerul la amurg!

Între crini și lăcrămioare
Plânge harnica albină
Bucuroasă-și cere iertare
Că a strâns miere puțină!

Și în horă se prind Sfinții
Îngeri pe policandru
Imnuri, psalmi-naltă Părinții
De la strane, câte patru!

De pe locul unde arde
Candela pe sfânt mormânt
Tremură lumina-n palme
Stropi de ceară pe pământ!

Peste lespede de piatră
Pun urechea ca s-ascult
Suflul, inima să-i bată
Pașii Bunului cel Sfânt!

Când și pruncul spune „mamă”
La necaz și la durere
Îngeri din cer coboară
Să-i aducă mângâiere!

Neam de sfinți și de martiri
Rugători la Dumnezeu
Ne-au lăsat limba-n psaltiri
S-o vorbim, și TU...și EU!

Peste Dunăre și mare

M-am visat pentru o clipă, în cămașă dobrogeană
La căsuța părintească, în pridvor, lângă icoană!
Trist, desculț, prin mărăcini, ars de soare și de vânt,
Doruri frânte-n amintiri și tăceri în legământ!

Ce n-aș da să mai trăiască, mama, tata, nu-s la poartă
Am atâtea să le spun, timpul trece și nu iartă!
Că-i mult rău, e greu în lume, oamenii pe vremuri frați
Astăzi ghimpi și vorbe-n vânt, își aruncă dezbinăți!

A rămas satul pustiu, mierla nu mai cântă-n vale
Plânge-n dealul fără flori, râul susură a jale!
Dă-ne, Doamne, iar speranță, apa vieții, muguri, flori
Să jucăm în hora mare, geamparale-n sărbători!

Dă-mi și aripi ca să zbor, printre maci și nemțșori
Sălcii, cai, păduri de tei, cruci de piatră și bujori!
Peste sânge de martiri, peste Dunăre și mare
Dobrogea prinsă-ntre ape, mănăstiri, cetăți, izvoare!

Sursă foto: avraamtravel.ro (M-rea Dervent)

Limba noastră strămoșească

Limba noastră strămoșească
Sfânt tezaur românesc
Toți românii s-o cinstească
Pe pământul ce trăiesc!

Se-mpletesc slove în lacrimi
Graiuri dulci în rugăciuni!
Doine ard cu foc în inimi
Prin smerite plecăciuni!

Duminica Sf. Cruci

Astăzi, peste tot în lume, creștinii ortodocși din fiecare țară se adună în bisericile lor pentru a sărbători Neprețuita Cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În fiecare Biserică Ortodoxă, Crucea este împodobită cu dragoste cu flori și verdeață și apoi purtată solemn prin biserică cu tămâie și lumânări, în timp ce credincioșii cântă troparul Slăvitei Cruci. Credincioșii se închină cu evlavie în fața Cinstitei Cruci și o venerază.

Îngerii însoțesc Sfânta Cruce pe măsură ce este purtată prin bisericile noastre, iar demonii își întorc fețele cu groază și scârbă. Această Cruce pe care o cinstim i-a învins, această Cruce pe care o cinstim i-a făcut de rușine.

Dar în afara Bisericii noastre Ortodoxe, întâlnim din ce în ce mai mult un mod de viață care ne prezintă o nouă versiune a creștinismului, o nouă Evanghelie ... un creștinism fără cruce. Un Paște fără Vinerea Mare. Cât de interesată pare lumea și cât de mult atrage adepți acest curent înșelător!

Acest creștinism nou și luminat pune întrebarea: Crucea, lepădarea de sine, nevoia și lupta sunt cu adevărat necesare pentru creștinism? Sau toate sunt doar o rămășiță dintr-o perioadă medievală, întunecată?

Strigătul nefericit al multora dintre acești purtători de cuvânt creștini moderni este că suntem un popor al Învierii și am devenit conștienți că tot ceea ce își dorește Hristos cu adevărat este ca noi să fim fericiți. Creștinul modern se vede pe sine ca un om mai matur și mai avansat, care este capabil să vadă realitățile spirituale și să înțeleagă adevărurile spirituale într-un mod mult mai clar decât părinții săi. Privește cu un aer superior credința părinților săi ca pe un fel de Epocă Întunecată a Creștinismului.

Dar Biserica Ortodoxă strigă ca un glas în pustie: „Nu există creștinism fără Cruce!”. Biserica noastră se află în contradicție cu vocile contemporane ale creștinismului. Calea îngu-

tă nu poate fi decât calea Calvarului, calea Crucii. Nu există altă cale și nu a existat niciodată. Martirii din toate secolele au dat mărturie despre aceasta.

Mântuitorul nostru spune: „jugul meu este ușor și povara mea este ușoară”. Există un jug și există o povară, dar este ușoară și dulce. Am fost învățați de cultura noastră să fugim de suferință cu orice preț, pentru a evita orice lucru dureros sau incomod. Omul modern a ajuns la credința nefericită că avem dreptul să avem o existență fără durere, avem dreptul la bucurie și pace nemeritate și le vom cumpăra cu orice preț.

Alergăm după droguri, desfrânare, bunuri materiale, divertisment și aproape orice distragere a atenției, care ne împiedică să ne confruntăm cu realitatea golului nostru. Pentru că, în adevăr, viața nu este altceva decât un gol fără Hristos și Crucea Sa. Am fost creați de

Dumnezeu după chipul și spre asemănarea cu El, iar inimile noastre sunt neliniștite până când se ajunge la această asemănare. Suntem singuri, profund singuri dacă încercăm să ne trăim viața fără Hristos... este neferesc! Nu ne putem mulțumi cu false

imitații ale păcii pe care numai Hristos o poate da. Am fost creați pentru a fi cu Hristos, pentru a fi uniți cu El prin îndumnezeire și, indiferent cum am încerca să ne ferim de acest țel, inimile noastre nu sunt mulțumite și nu ar trebui să se mulțumească cu nimic mai puțin. În adâncul inimii noastre cunoaștem adevărul, îngropat sub mormane de gunoi și mizerii și minciuni, adevărul strălucește, oricât de vag este acolo în fiecare ființă umană creată de Dumnezeu.

Tocmai prin Hristos și Crucea Sa viața noastră are sens și scop. Prin Cruce și numai prin Cruce putem găsi pacea și mântuirea. Nu există altă cale. În această a treia duminică a Postului Mare, Biserica ne îndrumă să scoatem Crucea cu mare solemnitate, ca mângâiere pentru credincioși și ca făgăduință a Învierii viitoare.

Vedeți că Crucea lui Hristos este într-adevăr un simbol al biruinței. Dacă nu există Vinerea Mare, atunci nu există Paști. Dacă nu există Cruce, atunci nu există Înviere. Aceasta ne este prezentată liturgic în această săptămână. Biserica ne arată Crucea cinstită și dătătoare de viață. Cântăm tropare și ne închinăm în fața Sfintei Cruci, trofeul biruinței.

Biserica ne arată marea taină a mântuirii noastre, prin suferință și moarte vine viața, viața veșnică. Paradoxul Crucii este absolut esențial pentru credința noastră creștină. Ceea ce ni se prezintă astăzi aici nu este versiunea modernă confortabilă a creștinismului, ci Evanghelia autentică și mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos, calea Crucii. Ne alăturăm creștinilor ortodocși din întreaga lume care se închină în fața Crucii, o sărutăm și o îmbrățișăm.

Dar această Cruce pe care o cinstim astăzi,

dacă o îmbrățișăm cu adevărat, este în realitate propria noastră cruce, oricare ar fi aceasta pentru fiecare dintre noi. Ar putea fi boli de inimă, cancer, bătrânețe, boli mintale, handicapuri fizice sau pur și simplu să fim înțeleși greșit de cei din jurul nostru.

Deci ceea ce vedeți astăzi aici în centrul bisericii noastre este Crucea lui Hristos, dar și la nivel personal este crucea pe care El a pregătit-o pentru noi înainte de toți vecii... Ce ocazie plină de har ni se oferă, să ne purtăm crucea și să mergem pe urmele lui Hristos! Ni se oferă oportunitatea de a deveni ucenicii Săi, pentru că El a spus că nu putem fi ucenici ai Săi dacă nu ne lepădăm de noi înșine, nu ne luăm crucea și nu-L urmăm.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la Duminica a treia din Post,
Sf. Ev. Marcu 8, 34-38; 9, 1, 23 martie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Traduceri din Sfinții Părinți Sfântul Grigorie cel Mare - Omilia a XXXII-a^A Rostită către popor în bazilica sfinților Processus și Martinian, în ziua nașterii lor^B. *Luca 9, 23-27 (Luarea Crucii și urmarea lui Hristos)*

Text comentat: În vremea aceea, Iisus a zis ucenicilor Săi: Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie; Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mântui. Că ce folosește omului dacă va câștiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, de acesta și Fiul Omului Se va rușina când va veni întru slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri. Cu adevărat însă vă spun vouă: Sunt unii dintre cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu¹.

1. Fiindcă Domnul și Mântuitorul nostru, Omul nou, a venit în lume, a dat lumii învățături [porunci] noi. Într-adevăr, viața noastră veche, hrănită în vicii, a fost pusă în opoziție cu noutatea celei noi. Ce altceva știa omul cel vechi, omul trupesc, de-

cât să-și rețină ale sale, să răpească pe ale altora dacă putea, sau să poftască cu ardoare ceea ce nu putea lua? Dar medicul cerească folosește remediile potrivite împotriva fiecărui viciu în parte. Căci, după cum prin arta medicinei căldura se vindecă cu frig și frigul cu cald, astfel Domnul nostru a opus păcatelor leacuri potrivnice, încât celor desfrânați le poruncește înfrânarea, celor zgârciți dărnicia, celor mândri blândețea, iar celor mândri smerenia. Cu siguranță, când le propunea noi învățături [porunci] celor care-L urmau, a spus: «*Oricine dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate să fie ucenicul Meu*» (Luca 14, 33). Și astfel să spună pe față: Voi care, prin viața veche, râvniți la lucrurile altora, prin străduința unei vieți noi, dăruitiți și din ale voastre. Dar să ascultăm ce spune de fapt în această pericopă: «*Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine*» (Luca 9, 23). Acolo se spune să ne lepădăm de lucru-

^A Traducere din limba latină sa efectuat după ediția GRÉGOIRE LE GRAND, Homilia XXXII, în Homélies sur l'Évangile, Livre II, în Sources Chrétiennes, tom. 522, p. 269-291. ; Patrologiae Latina, tom. 76, col. 1232-1238.

^B Omilia este rostită zi de duminică, la data de 1 iulie 591 (în ajunul sărbătorii care cade pe 2 iulie).

¹Am utilizat traducerea textului scripturistic după Ediția Sinodală a Sfintei Scripturi din 1988 (reeditat în 2006) cu care credincioșii sunt familiarizați.

rile noastre, aici se spune să ne lepădăm pe noi înșine. Și poate că nu este greu pentru un om să renunțe la lucrurile sale, dar este foarte greu să renunțe la sine însuși. Căci mai puțin înseamnă a renunța la ceea ce are, dar cu adevărat foarte mult înseamnă a renunța la ceea ce este.

2. Însă, când venim la El, Domnul ne-a poruncit să renunțăm la ale noastre, pentru că oricine vine la lupta credinței, se angajează într-o luptă împotriva duhurilor rele. Dar duhurile rele nu posedă nimic propriu în această lume. Prin urmare, goi trebuie să luptăm cu cei goi. Căci dacă cineva îmbrăcat luptă cu un om gol, este doborât mai repede la pământ, deoarece are de unde să fie apucat. Căci ce sunt toate lucrurile pământești, dacă nu un fel de veșminte ale trupului? Prin urmare, cel care se pregătește să lupte împotriva diavolului, trebuie să arunce aceste veșminte, pentru a nu fi învins. Nimic în această lume să nu posede prin iubire, să nu dorească niciun fel de plăceri ale lucrurilor trecătoare, ca nu cumva de unde este protejat spre dorință, de acolo să fie ținut spre cădere². Și totuși, nu este suficient să renunțăm la ceea ce este al nostru, dacă nu renunțăm și la noi înșine. Ce vrem să spunem când afirmăm: „*Să renunțăm și la noi înșine*”? Dacă ne abandonăm pe noi înșine, unde vom merge în afara noastră? Sau cine este cel care merge, dacă s-a părăsit pe sine? Dar una suntem prin căderea în păcat, alta prin firea cu care ne-am născut; una este ceea ce am făcut, alta ceea ce am fost făcuți să fim. Să renunțăm la noi înșine așa cum ne-am făcut prin păcat și să rămânem noi înșine așa cum am fost făcuți prin har. Iată, într-adevăr, cel care a fost mândru, dacă s-a întors la Hristos și a devenit smerit, renunță la sine însuși. Dacă cineva desfrânat și-a schimbat viața spre cumpătare, cu siguranță a renunțat la ceea ce a fost. Dacă cineva avar a încetat să mai râvnească la [bogății] și a învățat să dăruiască din ceea ce era al său, el care înainte răpea ceea ce era al altora, fără îndoială a renunțat la sine însuși. Într-adevăr, el este așa prin natură, dar nu este așa din răutate. De aceea, este scris: «*Cei fără de lege numai cât se întorc și nu mai sunt*» (Pilde 12, 7). Căci cei răi, odată convertiți, nu vor mai fi răi, nu pentru că nu vor mai exista cu totul ca ființe, ci pentru că nu vor mai fi vinovați de răutate. Atunci,

așadar, renunțăm la noi înșine, atunci ne lepădăm pe noi înșine, când evităm ceea ce am fost prin vechime și ne străduim spre ceea la care suntem chemați prin noutate.

Să ne gândim cum s-a lepădat Pavel de sine, cel ce spunea: «*Nu eu mai trăiesc*» (Galateni 2, 20). Într-adevăr, fusese nimicit acel crud persecutor, și începuse să trăiască un predicator evlavios. Căci dacă ar fi fost el însuși, cu siguranță nu ar fi fost evlavios. Dar acela care neagă că trăiește, să spună de unde vine ceea ce strigă cu cuvinte sfinte prin învățătura adevărului. Imediat adaugă: «*Ci Hristos trăiește în mine*» (Galateni 2, 20). Și astfel să spună pe față: Eu, într-adevăr, sunt stins prin mine însumi, deoarece nu trăiesc trupește; cu toate acestea, nu sunt mort în esență, deoarece trăiesc duhovnicește în Hristos. Așadar, să spună Adevărul, să spună: «*Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine*» (Luca 9, 23), deoarece, dacă cineva nu se leapădă de sine însuși, nu se apropie de Cel ce este mai presus de el și nici nu poate înțelege ceea ce este dincolo de el, dacă nu știe să sacrifice ceea ce este. Astfel, plantele leguminoase sunt transplantate ca să rodească mai bine și, ca să spunem așa, sunt dezrădăcinate pentru a crește. Astfel, semințele lucrurilor, amestecate cu pământul, se consumă, pentru ca, prin regenerarea speciei lor, să răsară mai abundent. Căci de unde par a fi pierdut ceea ce erau, de acolo primesc să se arate ceea ce nu erau³.

3. Dar cel care deja se leapădă de vicii, trebuie să caute virtuțile prin care să crească. Căci atunci când s-a spus: «*Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine*», imediat se adaugă: «*să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie*» (Luca 9, 23). Căci în două moduri se poartă crucea, fie când trupul este afectat prin înfrânare, fie când sufletul este îndurerat prin compasiunea față de aproapele. Să ne gândim cum Pavel își purtase crucea în ambele feluri, el care spunea: «*Ci îmi chinuiesc trupul meu și îl supun robiei, ca nu cumva altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic*» (I Corinteni 9, 27). Iată, în suferința trupească am auzit despre crucea trupului, să auzim acum, în compasiunea față de aproapele, despre crucea sufletului⁴. Căci el spu-

² Sfântul Grigorie cel Mare îndeamnă la detașare de lucrurile materiale și de plăcerile trecătoare ale vieții. Avertizează că atașamentul excesiv față de aceste lucruri poate duce la suferință și dezamăgire, sugerând că ceea ce pare a fi o protecție sau o sursă de bucurie poate deveni, în realitate, o capcană.

³ Sfântul Grigorie cel Mare folosește această imagine a transplantării plantelor și a semințelor pentru a ilustra ideea de renunțare la vechea viață, marcată de păcat, pentru a îmbrățișa o viață nouă în Hristos.

⁴ cf. Hom. Ev. 37, 5: „Dar cum trebuie manifestată această ură față de suflet, Adevărul o arată adăugând și spunând: «Cel

ne: «Cine este slab, și eu să nu fiu slab? Cine se smintește și eu să nu ard?» (II Corinteni 11, 29). Într-adevăr, fiind un predicator desăvârșit, pentru a oferi un exemplu de înfrânare, purta o cruce în trup. Și pentru că își lua asupra sa suferințele slăbiciunilor altora, purta o cruce în inimă.

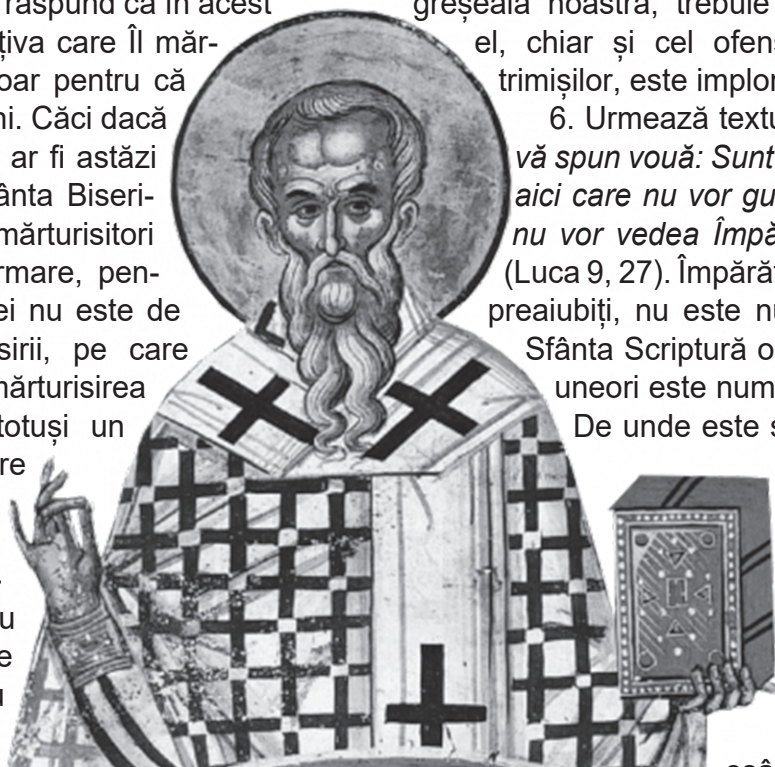
Dar deoarece chiar și virtuților le sunt alăturate anumite vicii, trebuie să spunem care viciu însoțește înfrânarea trupului și care împiedică compasiunea sufletului. Căci, într-adevăr, uneori slava deșartă însoțește înfrânarea trupului, deoarece, atunci când se observă slăbiciune în corp, când se vede paloare pe chip, virtutea astfel expusă este lăudată; și cu atât mai repede se răspândește în exterior, cu cât iese la ochii oamenilor prin paloarea expusă. Și adesea se întâmplă ca ceea ce se crede că este făcut pentru cauza lui Dumnezeu să fie, de fapt, făcut pentru favoruri omenești. Ceea ce bine simbolizează acel Simon, care, găsit pe drum, duce silit crucea Domnului (cf. Matei 27, 32). Într-adevăr, poveri străine sunt purtate silit, atunci când ceva este făcut din dorință de vanitate. Așadar, cine sunt cei reprezentați de Simon, dacă nu cei înfrânați și aroganți, care, prin înfrânare, își afectează într-adevăr trupul, dar nu caută rodul înfrânării în interior? Așadar, Simon poartă crucea Domnului silit, deoarece, nefiind condus spre o faptă bună din bunăvoință, păcătosul săvârșește lucrarea dreptului fără rod. Acolo unde același Simon poartă crucea, dar nu moare, deoarece cei înfrânați și aroganți, prin înfrânare într-adevăr își afectează trupul, dar prin dorința de slavă trăiesc pentru lume. Adevărata compasiune a sufletului este adesea subminată pe ascuns de o falsă pietate, astfel încât uneori o atrage până la a fi îngăduitoare cu viciile, deși față de greșeli nu trebuie să arătăm compasiune, ci zel. Într-adevăr, omului i se cuvine compasiune, iar viciilor corectitudine, astfel încât în același om să iubim binele pe care l-a făcut și să condamnăm relele pe care le-a săvârșit, ca nu cumva, în timp ce iertăm greșelile cu neatenție, să nu ni se pară că am căzut nu prin compasiune, ci prin neglijență.

ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul meu» (Luca 14, 27). Crucea, într-adevăr, se numește de la chin. Și în două moduri purtăm crucea Domnului, când fie prin înfrânare ne afectăm trupul, fie prin compasiune față de aproapele considerăm nevoia lui ca fiind a noastră. Căci cel ce arată durere față de nevoia altuia, poartă crucea în suflet. Dar trebuie știut că sunt unii care practică înfrânarea trupului nu pentru Dumnezeu, ci pentru o slavă deșartă. Și sunt mulți care arată compasiune aproapelui nu spiritual, ci trupește, astfel încât, nu-l ajută spre virtute, ci mai degrabă, compătimindu-l, îi favorizează greșelile. Așadar, aceștia par într-adevăr să poarte crucea, dar nu-L urmează pe Domnul. De aceea, pe bună dreptate, același Adevăr spune: «Cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul meu» (Luca 14, 27). Într-adevăr, a purta crucea și a merge după Domnul înseamnă fie a arăta înfrânare față de plăcerile trupești, fie compasiune față de aproapele, prin străduința spre țelul etern. Căci oricine face acestea pentru un scop vremelnic, într-adevăr poartă crucea, dar refuză să-L urmeze pe Domnul."

4. Urmează textul: «Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mântui» (Luca 9, 24). Astfel se spune credinciosului: «Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mântui». Și aceasta să i se spună și agricultorului: Dacă păstrezi grâul, îl pierzi; dacă îl semeni, îl reînnoiești. Căci cine nu știe că grâul, odată semănat, se pierde din vedere, se descompune în pământ? Dar de unde putrezește în țărână, de acolo înverzește în reînnoire. Fiindcă, într-adevăr, Sfânta Biserică are un timp al persecuției și un altul al păcii; Însuși Mântuitorul nostru distinge aceste timpuri prin învățături [porunci]. Căci în timpul persecuției trebuie să ne jertfim sufletul, iar în timpul păcii trebuie să frângem dorințele pământești care pot domina mai mult. De aceea și acum se spune: «Că ce folosește omului dacă va câștiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi?» (Luca 9, 25). Când lipsește persecuția din partea dușmanilor, sufletul trebuie păzit cu și mai mare vigilență. Fiindcă în timp de pace este permis să trăiești, este permis și să râvnești la onoruri. Lăcomia cu adevărat este bine înfrânată, dacă starea lucrurilor din jur este cu atenție luată în considerare. Căci de ce să insiste cineva să adune, când nici măcar cel care adună nu poate să dăinuiască? Așadar, fiecare să-și examineze propria cale și va înțelege că îi pot fi suficiente lucrurile mărunte pe care le posedă. Dar poate se teme ca nu cumva, pe drumul acestei vieți, să ducă lipsă de cele trebuincioase. Dorințele noastre nesfârșite sunt mustrate de scurtimea drumului [vieții], multe sunt purtate în zadar, când aproape se află ceea ce se urmărește. De cele mai multe ori, biruim și lăcomia, dar încă ne împiedică faptul că nu păzim cu destulă grijă căile dreptății spre perfecțiune. Căci adesea disprețuim toate lucrurile trecătoare, dar totuși suntem împiedicați de rușinea omenească, încât nu suntem încă în stare să exprimăm prin cuvânt dreptatea pe care o păstrăm în minte; și neglijăm atât de mult fața lui Dumnezeu pentru apărarea

dreptății, pe cât de mult ne temem de fețele oamenilor împotriva dreptății. Dar și acestei răni i se adaugă un medicament potrivit atunci când Domnul spune: «*Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, de acesta și Fiul Omului Se va rușina când va veni întru slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri*» (Luca 9, 26).

5. Dar iată că acum oamenii spun despre ei înșiși: Noi acum nu ne rușinăm de Domnul și de cuvintele Sale, deoarece Îl mărturisim cu voce tare. La acestea eu le răspund că în acest popor creștin sunt câțiva care Îl mărturisesc pe Hristos doar pentru că văd că toți sunt creștini. Căci dacă numele lui Hristos nu ar fi astăzi într-o atâta slavă, Sfânta Biserică nu ar avea atâția mărturisitori ai lui Hristos. Prin urmare, pentru dovedirea credinței nu este de ajuns glasul mărturisirii, pe care o apără de rușine mărturisirea generalității. Există totuși un moment în care fiecare trebuie să se întrebe, pentru a se dovedi cu adevărat în mărturisirea lui Hristos, dacă nu se mai rușinează de numele Lui, dacă, cu putere deplină a minții, a supus rușinea

omenească. Cu siguranță, în timp de persecuție, credincioșii puteau fi făcuți de rușine, lipsiți de bunurile lor, depozitați de demnitățile lor, loviți cu biciul. Însă în timp de pace, deoarece acestea lipsesc din persecuțiile noastre, există un alt mod în care ne putem dovedi pe noi înșine. Adesea ne temem să fim disprețuiți de cei apropiați, ne indignăm să tolerăm insultele verbale; dacă se întâmplă cumva o ceartă cu aproapele, ne rușinăm să fim primii care cerem iertare. Căci inima trupească, cât timp caută slava acestei vieți, respinge smerenia. Și de cele mai multe ori, omul însuși care se mânia dorește să se împace cu cel cu care este în discordie, dar îi este rușine să facă primul pas spre împăcare. Să cugetăm la faptele Adevărului, pentru a vedea unde se află acțiunile răutății noastre. Căci dacă suntem mădulare ale Capului suprem, trebuie să-L imităm pe Cel de care suntem uniți. Așadar, ce spune Pavel, marele predicator, ca exemplu pentru învățătura noastră? «*În numele lui Hristos, așadar, ne înfățișăm*

ca mijlocitori, ca și cum Însuși Dumnezeu v-ar îndemna prin noi. Vă rugăm, în numele lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu!» (II Corinteni 5, 20). Iată, prin păcat, am creat discordie între noi și Dumnezeu, și totuși Dumnezeu, mai întâi, a trimis la noi pe trimișii Săi, pentru ca noi înșine, cei care am păcătuit, să venim implorând pacea lui Dumnezeu. Așadar, să se rușineze mândria omenească, să fie cuprins de rușine oricine nu-i cere iertare primul aproapelui său, căci, după greșeala noastră, trebuie să ne împăcăm cu el, chiar și cel ofensat, prin intermediul trimișilor, este implorat de Dumnezeu.

6. Urmează textul: «*Cu adevărat însă vă spun vouă: Sunt unii dintre cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu*» (Luca 9, 27). Împărăția lui Dumnezeu, frați preaiubiți, nu este numită întotdeauna în Sfânta Scriptură o împărăție viitoare, ci uneori este numită Biserica prezentă.

De unde este scris: «*Trimite-va Fiul Omului pe îngerii Săi și vor culege din Împărăția Lui toate smintelile*» (Matei 13, 41). Într-adevăr, în acea împărăție nu vor fi sminteli, unde cu siguranță cei osândiți nu sunt admiși.

Prin acest exemplu se deduce, evident, că în acest loc Împărăția lui Dumnezeu este numită Biserica prezentă. Și pentru că unii dintre ucenici aveau să trăiască atât de mult, încât să vadă Biserica lui Dumnezeu construită și înălțată împotriva slavei acestei lumi, acum se rostește o făgăduință mângâietoare: «*Sunt unii dintre cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu*» (Luca 9, 27). Dar, întrucât Domnul dădea atâtea învățături despre moartea ce trebuia îndurată, ce a fost necesar ca să ajungă la această făgăduință neașteptată? Dar dacă observăm cu atenție, recunoaștem cu câtă îngăduință se petrec lucrurile. Căci ucenicilor neștiutori trebuia să li se făgăduiască ceva și din viața prezentă, pentru ca ei să poată fi întăriți mai bine pentru cele viitoare. Așadar, poporului israelit, fiind eliberat din pământul Egiptului, i se promite pământul făgăduinței, și când ar fi fost chemat la darurile cerești, este îndemnat prin făgăduințe pământești. De ce aceasta? Oare

pentru ca, existând ceva ce putea percepe din apropiere, să creadă apoi cu mai multă încredere ceea ce ar fi putut auzi de departe?

Căci poporul trupesc dacă nu ar primi lucruri mici, nu ar crede lucruri mari. Așadar, Atotputernicul Dumnezeu, dăruind cele pământești, îndeamnă spre cele cerești, astfel încât, percepând ceea ce vede, omul să învețe să spere ceea ce nu vede deloc; și cu atât mai puternică ar deveni convingerea sa despre cele nevăzute, cu cât promisiunile vizibile l-ar sprijini spre certitudinea speranței. De aceea, pe bună dreptate, se spune și prin psalmist: «*Le-a dat lor țările neamurilor și ostenele popoarelor au moștenit, ca să păzească dreptățile Lui și legea Lui s-o țină*» (Psalm 104, 43-44). Așadar, în acest loc, Adevărul vorbind unor ucenici neștiutori, promite o împărăție a lui Dumnezeu care poate fi văzută pe pământ, pentru ca aceasta să fie crezută cu mai multă credință de către ei în ceruri. Prin urmare, din însăși această împărăție pe care o vedem deja înălțată în lume, să sperăm la împărăția pe care credem că o vom dobândi în ceruri. Căci sunt unii care sunt socotiți cu numele creștini, dar nu au credința creștină. Ei consideră că numai lucrurile vizibile există, nu doresc lucrurile invizibile, deoarece nici măcar nu bănuiesc că ar exista. Ne aflăm lângă trupurile sfinților martiri, frații mei. Oare aceștia și-ar fi dat trupul la moarte dacă nu ar fi fost pe deplin convinși că există o viață pentru care ar trebui să moară? Și iată, cei care au crezut astfel, strălucesc prin minuni. La trupurile lor neînsuflețite, oamenii bolnavi vin și găsesc vindecare, cei care și-au încălcat jurămintele vin și sunt chinuiți de demoni, iar cei posedați de demoni vin și sunt eliberați. Cum așadar trăiesc acolo unde trăiesc, dacă prin atâtea minuni trăiesc aici unde sunt morți?

7. Vă spun, fraților, o poveste scurtă în cuvinte, dar nu mică prin importanța ei, pe care am aflat-o de la niște bătrâni religioși care o povesteau. Pe vremea goților, a existat o matroană foarte religioasă, care venea adesea la biserica acestor martiri. Într-o zi, pe când venise, așa cum obișnuia, să se roage, ieșind, a găsit doi călugări stând acolo sub înfățișare de pelerini, crezând că sunt pelerini, a poruncit să li se dea milostenie. Dar înainte ca slujitorul ei să se apropie pentru a le oferi milostenie, aceia s-au apropiat mai mult și au spus: «Tu ne vizitezi acum, noi te vom căuta în ziua judecății și orice vom putea, îți vom oferi».

Spunând acestea, au dispărut dinaintea ochilor ei. Speriată, ea s-a întors să se roage și s-a cufundat în lacrimi mai mult ca înainte. Și după aceasta a devenit cu atât mai insistentă în rugăciune, cu cât era mai sigură de promisiune. Dar dacă, conform cuvântului lui Pavel: «*Credința este încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute*» (Evrei 11, 1), nicidecum nu mai spunem să credeți în viața viitoare, deoarece iată, chiar cei care trăiesc în ea, se prezintă vizibil ochilor omenești. Căci ceea ce poate fi văzut, se spune mai degrabă că este cunoscut, decât crezut. Așadar, Domnul a voit mai mult ca noi să cunoaștem viața viitoare, decât să o credem, El, care pe cei pe care îi primește în mod nevăzut, ni-i arată că trăiesc cu El și în mod vizibil.

8. Așadar, pe aceștia, frați preaiubiți, în cazul judecății voastre, pe care o aveți cu un judecător neînduplecat, faceți-i pe ei mijlocitori, în ziua acelei mari spaime, chemați-i pe ei ca apărători. Cu siguranță, dacă oarecare pricină a voastră ar trebui să fie dezbătută mâine în fața unui mare judecător, toată ziua de astăzi ar fi petrecută în gânduri, fraternitatea voastră și-ar căuta un mijlocitor, ar insista cu mari rugăminți pentru ca un apărător să vină pentru ei în fața unui judecător atât de important. Iată, judecătorul neînduplecat Iisus este pe cale să vină, atâta spaimă este stărnită de adunarea Sa cerească de îngeri și arhangheli. În acea adunare cerească, soarta noastră este dezbătută și totuși noi nu ne preocupăm acum să ne asigurăm mijlocitori pentru acel moment. Sunt prezenți mijlocitorii noștri, sfinții martiri, ei doresc să fie invocați și, ca să spunem așa, ei înșiși cer să fie chemați [prin rugăciunile noastre]. Așadar, căutați-i pe aceștia ca mijlocitori ai rugăciunii voastre, găsiți-i pe aceștia ca ocrotitori ai vinovăției voastre, deoarece chiar și Cel care judecă vrea să fie rugat pentru a nu-i pedepsi pe păcătoși. De aceea, și de atâta timp amenință cu mânia, și totuși așteaptă cu milă. Așadar, mila Lui să ne învigoreze, încât să nu ne facă în niciun fel neglijenți. Astfel, chiar dacă păcatele noastre ne tulbură, mintea să nu se prăbușească în desperare, deoarece, deși fiind încrezători ne temem, și fiind temători sperăm, vom dobândi mai curând împărăția veșnică, prin Cel ce viețuiește și împărățește cu Tatăl în unitatea Duhului Sfânt, Dumnezeu, în toți vecii vecilor. Amin.

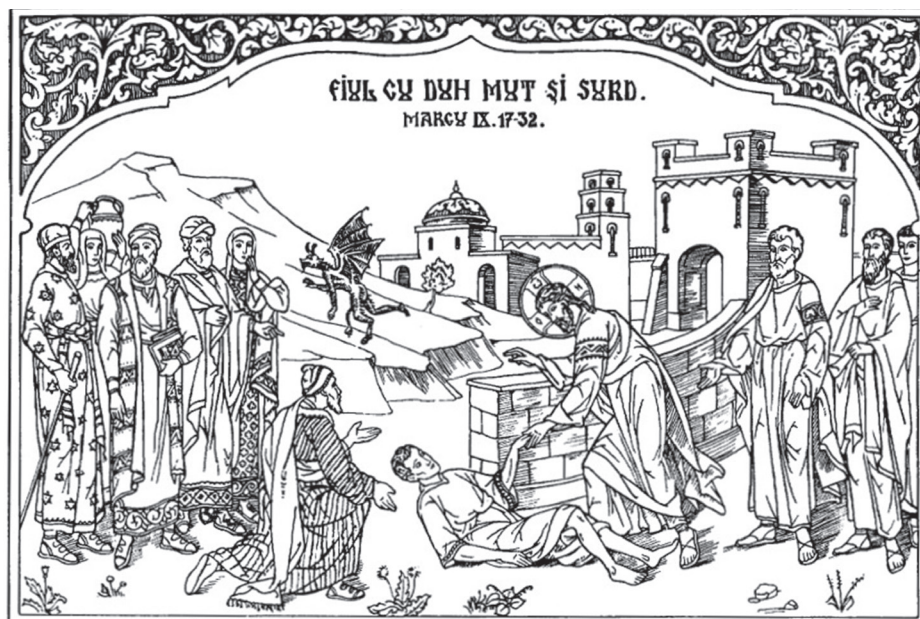
Rubrică realizată de Pr. Daniel Budeanu

Sursă foto: doxologia.ro

Duminica a patra din Post

„Acest neam de diavoli nu iese decât cu rugăciune și cu post” (Marcu 9, 17-32)

Cât de mult trebuie să se întristeze un tată sau o mamă să-și vadă copilul suferind fără motiv... A suferi durere și nedumerire - pentru ce? Unde este Dumnezeu în situația noastră? – ne putem întreba adesea. Unde este Dumnezeu în toată această durere și confuzie?

Azi ajungem la a patra duminică din Postul Mare. În pericopa Evangheliei de astăzi, am auzit de un tată care avea ultima sa speranță în Hristos. Fiul său era stăpânit de un anumit demon încă din copilărie, care îi provoca durere și confuzie. Nici măcar ucenicii lui Iisus nu l-au putut vindeca pe băiat. Tatăl l-a adus pe fiul său la Domnul, Care, auzind de necazul lor, s-a supărat pe toată mulțimea și a spus aceste cuvinte puternice și directe: „O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi?”.

Copilul a fost imediat apropiat de Iisus și demonul l-a zguduit instantaneu. După cum știm, copilul a fost în cele din urmă vindecat. Dar cu ce preț, se poate întreba? Părintele s-a smerit, și-a mărturisit necredința și l-a implorat cu lacrimi pe Dumnezeu să-i dea credința întreagă. Acesta este prețul, împlinirea credinței noastre – plătit de Hristos însuși. Dar și noi trebuie să ne rugăm și să-L implorăm pe Mântuitorul să ne sporească credința în El.

Dacă duhul din Evanghelie era un diavol, în zilele noastre acest duh se poate referi la spiritul

acestei lumi, vrăjmașul lui Hristos. Este spiritul acestei generații bine înrădăcinat în societate, este transmis copiilor noștri ca un virus. Spiritul acestei generații este cel care ne aruncă tine-rețea ca și pe copil. Îi zdrobește la pământ pe tineri, îi aruncă în foc pentru a fi arși, îi aruncă în apă pentru a fi înecați - astăzi drogurile, alcoolul, jocurile de noroc, orice care să denatureze chipul și asemănarea lui Dumnezeu în tineri.

Acest spirit are o istorie foarte veche, ce merge până la primii oameni, Adam și Eva. El este ferm înrădăcinat în societate și nu poate ieși prin nimic – decât prin rugăciune și post, cum le spune Mântuitorul ucenicilor Săi.

„Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim?”, L-au întrebat rușinați ucenicii pe Iisus. De asemenea, trebuie să ne întrebăm de ce nu putem scoate acest spirit din viețile noastre și din viața copiilor noștri? Deoarece „acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post”. Aceasta este cheia pocăinței lucrătoare. Această formulă dublă care calcă pe capul acestui șarpe din vechime și face primul nostru pas către cer – pocăința sinceră.

Nu este o coincidență faptul că prima și a doua treaptă din cartea de 30 de capitole a Sfântului Ioan, „Scara dumnezeiescului urcuș”, se referă la lepădarea de această viață, de această lume în care trăim și detașarea de toate patimile și plăcerile ei. Îl cinstim astăzi pe Sfântul Ioan Scărarul ca pe un mare Sfânt al Bisericii noastre, care ne amintește că a ajunge în Rai nu este la fel de ușor cum urcăm într-un lift și apăsăm un buton. Dimpotrivă, este o urcare lungă și anevoioasă, care nu poate fi realizată complet dacă nu-L rugăm pe Dumnezeu în ajutor. Fie ca Dumnezeu să ne dea tuturor plinătatea de credință, pace și bucurie în urcarea noastră la cer! Amin.

Pr. Alin Constantin Nicola

(predică la Duminica Sf. Ioan Scărarul,
Vindecarea fiului lunatic, 30 martie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Eshatologia universală.

Învățăături ale Părintelui Dumitru Stăniloae

Dumnezeu a creat lumea pentru desăvârșire, nu pentru a o lăsa veșnic într-o formă relativă, așa cum este acum, imperfectă. Împlinirea ultimă a scopului unirii intime a Fiului lui Dumnezeu cu lumea prin întrupare este desăvârșirea nu doar a omului în individualitatea sa, ci a omului în relație cu ceilalți și cu lumea în care a viețuit. Învierea cu trupul nu poate avea loc imediat după moartea omului, ci numai la sfârșit, în solidaritate cu ceilalți și cu prefacerea întregii substanțe a cosmosului. Hristos a înviat primul pentru a fi „începătura” și pentru a pune în fața tuturor perspectiva și nădejdea învierii. El este izvorul puterii de transfigurare.

Chipul actual al lumii va avea un sfârșit. Creația înaintea spre sfârșit, trăind fie în fericire, fie în tristețe, doar parțial față de fericirea raiului sau tristețea și însingurarea iadului. Aceasta nu pentru că așa vrea Dumnezeu în mod arbitrar, ci pentru că noi toți trăim în legătură unii cu alții și cu creația. Judecata finală va fi în lumina contribuției oamenilor la realizarea planului lui Dumnezeu cu lumea. Tradiția patristică a Bisericii înțelege versetul din *1 Cor.* 15, 28 („Când toate se vor supune Lui, atunci și Fiul Se va supune Celui ce l-a supus Lui toate, ca să fie Dumnezeu totul în toți”) astfel: nu e vorba de un raport de inferioritate a Fiului față de Tatăl, ci o legătură ontologică a Sa cu umanitatea și implicit cu creația, prin trupul Său. Fiul se va supune Tatălui astfel: mai întâi oamenii se vor supune lui Hristos prin conformarea cu El, prin desăvârșire, abia atunci Iisus Hristos se va supune împreună cu toți Tatălui. Nu Iisus Hristos Se supune Tatălui singur, ci Iisus împreună cu omenirea. Nu toți oamenii vor fi încorporați în Hristos, ci numai aceia care voiesc aceasta. Eshatologicul nu face parte din cadrul istoriei, așa cum înțeleg unii teologi protestanți. Aceștia cred că Parusia lui Hristos este finalul istoriei, dar nu o transcendere a ei. În același registru se include și greșeala *hiliasmului*, adică învățătura că Hristos va întemeia o împărăție de o mie de ani pe pământ. În toate variantele milenariste Împărăția cerurilor are un caracter istoric după chipul vieții de acum.

Există unele semne care vor indica cu probabilitate apropierea sfârșitului. În general se vorbește de cinci semne: 1) predicarea Evangheliei la toate popoarele, 2) convertirea poporului iudeu la creștinism, 3) înmulțirea fărădelegii și răcirea dragostei între oa-

meni, căderea multora de la credință, 4) venirea lui Enoh și Ilie și 5) venirea lui Antihrist. Istoria nu va ajunge la sfârșit prin ea însăși, ci prin voia lui Dumnezeu. Dumnezeu îi pune capăt atunci când continuarea ei nu are rost. Chipul înnoit al lumii și modul trecerii chipului ei actul, în cel înnoit. Venirea lui Hristos este cauza prefacerii lumii și a învierii morților. Lumea înnoită va avea un caracter pnevmatizat, iar Hristos va fi vizibil în toate. Lumea nu va dispărea, dar va fi scăldată în spiritualitate, încât nu spiritul va fi văzut prin materie, ci materia prin spirit. Lumea va avea o frumusețe nemăintâlnită și va fi incoruptibilă.

Natura trupurilor înviate: Metodiul de Olimp a pus învierea trupurilor în solidaritate cu înnoirea lumii. Moartea trupurilor și sfârșitul chipului actual al creației se datorează păcatului, care a intrat în ele și au scopul ca trupul omenesc și substanța lumii să se curețe de îngroșările de pe urma păcatului. În *1 Co.* capitolul 15 Sfântul Apostol Pavel vorbește despre natura trupurilor înviate. Teologia ortodoxă afirmă cu tărie învierea trupurilor la judecata universală. Pentru că trupul nu se va pierde, ci va învia, iar omul, în unitatea sa psiho-somatică va trăi veșnicia, învățătura ortodoxă atribuie morții o importanță decisivă în parcursul existențial al omului. Omul trebuie să trăiască mereu, pregătindu-se pentru acest mare moment al vieții. Problema morții este legată de problema importanței trupului. Dacă mărturisim că trupul va învia, atunci susținem importanța sa în fața provocărilor moderne. Respectul față de trup și față de viață ghidează concepția ortodoxă și morala creștină. Orice abuz și orice încălcare a tainei persoanei umane trup și suflet este un atentat la demnitatea și libertatea omului.

Pentru a susține învățătura sa, teologia ortodoxă recurge la câteva argumente concise, care susțin importanța trupului și învierea sa pentru veșnicie. Argumentul fundamental nu numai al învierii morților, ci al credinței creștine în general este învierea lui Hristos. Faptul că Hristos biruiește moartea în trupul Său, pe care îl oferă lumii ca mâncare și băutură în Euharistie, constituie cauza și încredințarea că și trupurile noastre vor fi înviate, întrucât acesta este țelul omenirii. Legătura dintre învierea Domnului și învierea noastră este aprofundată de Sf. Apostol Pavel în Epistola *1 Corinteni*, capitolul 15.

(continuare în pagina 16)

Eshatologia universală.

Învățăături ale Părintelui Dumitru Stăniloae

(urmare din pagina 15)

Epistola se încadrează în cadrul kerigmei apostolice sau propovăduirii morții și învierii lui Hristos. În ultima secțiune a epistolei, Apostolul Pavel se concentrează asupra problemei învierii morților. Capitolul 15 constituie finalul eshatologic și epilogul logic al epistolei. Pentru început, Sfântul Pavel arată că Evanghelia și creștinismul resping concepția despre trup ca temniță și mormânt, oferind trupului o valoare absolută: „templu al Duhului Sfânt” (I Co. 6, 19). Argumentul principal al învierii morților este învierea lui Hristos: „Dacă nu este înviere a morților, nici Hristos n-a înviat” (I Co. 15, 13). Altfel, ce rost ar mai avea învierea lui Hristos dacă după moarte existența omului va fi nimicită? Sfântul Pavel explică faptul că învierea lui Hristos este atât cauze, cât și garantul învierii noastre. Pentru că vedem că Hristos a înviat, avem certitudinea că și noi vom învia, căci Hristos nu a biruit moartea pentru Sine, ci pentru noi. A respinge învierea trupurilor, înseamnă a respinge învierea lui Hristos, deci a respinge întreaga credință. Căci dacă nu există înviere și viață veșnică, atunci credința este fără sens, propovăduirea moralei creștine este în van.

Înviind din morți, Hristos s-a făcut începătură a învierii celor adormiți (I Co. 15, 20)

Termenul de pârgă/începătură are o însemnătate asemănătoare în Rm. 8, 23. El este de origine cultică și indică primele roade ce anticipează recolta finală. Învierea lui Hristos este o pârgă nu numai pentru că precedă învierea tuturor credincioșilor, ci mai ales pentru că ea constituie modelul și cauza. El a înviat ca anticipare și garanție pentru toți ceilalți.

Sfântul Apostol dă exemplul seminței care rodește și apoi crește: I Co. 15, 35-38. „Așa este și învierea morților: Se seamănă (trupul) întru stricăciune, înviază întru nestricăciune; se seamănă întru necin-

ste, înviază întru slavă; se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc. Dacă este trup firesc, este și trup duhovnicesc” (I Co. 15, 42-44). În vreme ce trupul actual este stricăcios, coruptibil, întru necinste, întru slăbiciune, trupul înviat va fi întru nestricăciune, întru slavă, întru putere.

Trupul înviat va fi slăvit și nestricăcios, pentru că va fi însuflețit și de lucrarea Duhului Sfânt, principiul vieții noi. În definitiv, primul poartă în sine o limită care îi deriva din faptul de a fi firesc, biologic, animalic (*psyhikon*), adică ținut în viață de un suflet, care este

principiul unei existențe care se îndreaptă inevitabil spre disoluție și moarte; cel de-al doilea, în schimb, este slăvit și nestricăcios, deoarece este duhovnicesc, spiritual, adică însuflețit de lucrarea sau energiile Duhului Sfânt, care este principiul vieții noi în comuniune cu Dumnezeu.

Teologia creștină va propovădui permanent această legătură indisolubilă între învierea lui Hristos și învierea morților. Fiecare trup înviat este o unitate specifică, o subzistență unitară. Trupurile trebuie să fie atât de unite între ele încât fiecare va putea experia legătura cu toți. Judecata universală: este pusă în strânsă legătură cu sfârșitul sau înnoirea lumii și cu învierea morților. Criteriul

judecății va fi practicarea sau nepracticarea iubirii de oameni.

Bibliografie:

Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.

Pr. Cătălin Vasile Mănescu
Parohia Podari, Județul Dolj
Sursă foto: basilica.ro

